

Mungu ni Mwaminifu!

SABATO MCHANA

Soma kwa Ajili ya Somo la Juma Hili: *Yos. 21:43-45; 2 Tim. 2:11-13; Yos. 23; Ufu. 14: 10, 19; Kum. 6:5.*

Fungu la Kukariri: “Halikuanguka neno lo lote katika jambo lo lote lililokuwa ni jema ambalo Bwana alikuwa amelinena katika habari ya nyumba ya Israeli; yalitimia mambo yote” (*Yoshua 21:45*).

Wakati John F. Kennedy alipoihutubia Marekani siku ya kuapishwa kwake, Januari 20, 1961, hotuba yake ilikuwa na maneno 1,366 tu, lakini iliacha alama isiyofutika mawazoni mwa Wamarekani. Alipohimiza nchi yake kuwa makini zaidi na wajibu wao badala ya manufaa yao binafsi, alisema hivi: “Kwa dhamiri njema thawabu yetu pekee yenye uhakika, tukiwa na historia kama mwamuzi wa mwisho wa matendo yetu, na twende mbele tukaongoze nchi tunayoipenda, tukiomba baraka Zake na msaada Wake, lakini tukijua kwamba hapa duniani kazi ya Mungu lazima iwe yetu wenyewe kwa hakika.”

Yoshua, kiongozi wa Waisraeli aliyekuwa akizeeka, alipohisi kwamba anakaribia mwisho wa maisha yake, aliamua kuhutubia viongozi wa taifa na Waisraeli (*Yoshua 23 na 24*). Yoshua 23 inalenga zaidi juu ya siku zijazo na jinsi ya kumwabudu Mungu: pekee. Yoshua 24 inapitia tena matendo ya uaminifu ya Mungu huko nyuma, kwa kusudi la kuchochea uamuzi kuhusu ni nani pekee anayestahili kuabudiwa: Yahweh.

Juma hili, tutajifunza pamoja hotuba ya kwanza ya Yoshua, ambamo anatazama nyuma katika ushindi wa Israeli, lakini wakati huo huo anafuatilia njia ya mafanikio ya baadaye ya Israeli.

**Soma somo la juma hili ukijiandaa kwa Sabato, Desemba 20.*

Yakatimia Mambo Yote

Kwenye Yoshua 21:43–45, kitabu kinatoa taswira gani ya Mungu? Je, maneno haya yanafaa vipi si tu kwa Nchi ya Ahadi ya kihistoria bali pia uhalisia wa wokovu wetu (2 Tim. 2:11–13)?

Aya hizi ndiyo kilele cha kitabu na muhtasari wake wa kiteolojia. Aya hizi zinakazia moja ya mawazo makuu ya kitabu kizima: uaminifu wa kiagano wa Yahweh, ambaye anashika ahadi Zake na kutimiza viapo vyake. Sehemu hii fupi pia inatoa muhtasari wa maudhui yote ya kitabu mpaka hapo. Yoshua 21:43 inanena juu ya mgawanyo na makazi mapya ya ile nchi (Yoshua Sura za 13–21), wakati Yoshua 21:44 ikirejelea kwenye ushindi uliopatikana dhidi ya maadui na umilikaji wa ile nchi uliokuwa umepatikana (Yoshua sura ya 1–12). Kukumbuka yaliyopita kote huku kunafanyika kupitia kwa mtazamo wa uaminifu wa Mungu. Ni lazima Waisraeli wakumbuke daima ya kwamba kamwe hawataweza kudai ushindi dhidi ya maadui zao au ile nchi kama urithi wao - isipokuwa kupitia kwa uaminifu wa Mungu kwa neno Lake alilolitoa.

Yeye aliwapatia “nchi hiyo yote” (Yos. 21:43, *msisitizo umeongezewa*), Yeye “aliwatia adui zao wote mikononi mwao” (Yos. 21:44 *msisitizo umeongezewa*), na sawasawa na hayo yote aliyokuwa amewaapia (Yos. 21:44 *msisitizo umeongezewa*) yalitimia mambo yote. (Yos. 21:45, *msisitizo umeongezewa*). Matumizi yaliyorudiwa rudiwa ya neno kol, “yote,” au “wote,” mara sita kwenye aya tatu (Yos. 21:43–45), yanasisitizia kwa mara nyingine tena ukweli kwamba ile nchi ni zawadi kutoka kwa Yahweh, na Israeli hawawezi kujitwalia sifa kwa kuipokea. Ni Bwana aliyeapa “kuwapatia” ile nchi na ambaye “aliwatia” maadui zao mikononi mwao.

Mafanikio yote ya Israeli yanapaswa kuonwa kuwa ni matokeo kamili ya kuamika kwa Mungu uanzishwaji uliofanywa na Yeye. Hili ni sahihi pia kuhusu wokovu wetu: “Kwa maana mmeokolewa kwa neema, kwa njia ya imani; ambayo hiyo haikutokana na nafsi zenu, ni kipawa cha Mungu; wala si kwa matendo, mtu awaye yote asije akajisifu” (Efe. 2:8, 9).

Kwa kweli, akisisitizia uaminifu wa Mungu, Mtume Paulo pia aliandika: “Ni neno la kuaminiwa. Kwa maana, Kama tukifa pamoja naye, tutaishi pamoja naye pia; Kama tukistahimili, tutamiliki pamoja naye; Kama tukimkana yeye, yeye naye atatukana sisi; Kama sisi hatuamini, yeye hudumu wa kuaminiwa. Kwa maana hawezi kujikana mwenyewe” (2 Tim. 2:11–13).

Uaminifu wa Mungu katika kuzishika ahadi Zake unatupatiaje imani kwamba hakuna hata moja ya ahadi Zake kwa ajili ya wakati ujao ambayo haitatimia? (Taz. 1 Kor. 10:13; 2 Kor. 1:18–20).

Ishara Inayotia Shaka

Hitimisho lenye utukufu la sehemu nzima (Yos. 21:43–45) linabeba ndani yake hali iliyotimizwa ya utii. Kamwe mafanikio hayapaswi kuchukuliwa kuwa ya kawaida; siku zote yanahusiana na kutii Neno la Mungu. Kwa hivyo, ugawaji wa ardhi, licha ya kuwa ishara ya uaminifu wa Mungu kwa Israeli (Neh. 9:8), huwa unatengeneza nafasi kwa ajili ya maendeleo ya siku za usoni yenye uwazi kulingana na mtazamo wa Israeli. Je, Israeli itaweza kutunza kile ambacho kimepatikana?

Soma Yoshua 23:1–5. Je, ni mambo gani makuu ya utangulizi wa Yoshua?

Hotuba ya Yoshua inatoka kwa msemaji mzee (hilo limesisitizwa mara mbili) hadi kwa wasikilizaji ambao watalazimika kuendeleza utume waliokabidhiwa na Mungu. Anaeleza jinsi ushindi wa nchi ulivyowezekana: Bwana aliwapigania. Ingawa, kwa sababu ya kutokuwa waaminifu na kutoamini kwao, Waisraeli walipaswa kushiriki katika vita baada ya Kutoka, haikuwa kupitia nguvu zao za kijeshi bali kupitia kuingilia kati kwa Mungu kwamba walifanikiwa kumiliki ile nchi.

Mungu amewapa Israeli pumziko kutoka kwa adui zao, lakini yapo baadhi ya mataifa yaliyosalia ambayo bado yanapaswa kuondolewa. Ushindi si jambo lililokamilishwa, lisiloweza kubadilika kwa Israeli bali ni jambo linalowezekana daima kwa kudumu kutegemea uaminifu msaada wa Mungu unaopatikana.

Je, upo mfanano gani kati ya jinsi Waisraeli walivyoitwaa Kanaani chini ya uongozi wa Yoshua na jinsi Wakristo leo wanavyoweza kuishi maisha ya kiroho ya ushindi? *Soma Yos. 23:10, Kol. 2:15, 2 Kor. 10:3–5, Efe. 6:11–18.*

Ushindi wa Waisraeli usingeweza kufikiriwa kuwa ulikuja kwa nguvu zao na mkakati wao. Vivyo hivyo, ushindi wa kiroho dhidi ya dhambi na majaribu umepatikana kupitia kafara na ufufuo wa Yesu Kristo, lakini wakati wote watu wa Mungu leo wanapaswa kutegemea ruzuku za kiroho zinazotolewa na Roho Mtakatifu ili kuishi maisha ya ushindi.

Kukiwa na ahadi nyingi hivyo za ajabu mbele yetu, kwa nini bado tunaona ni rahisi sana kutenda dhambi?

Mipaka Iliyo Bayana

Akitumia maneno yaleyale aliyoambiwa mwanzoni mwa kitabu (Yos. 1:7, 8), Yoshua anasema kwamba kimsingi kazi ambayo Waisraeli walikuwa nayo mbele yao si ya kijeshi. Ni ya kiroho. Inahusiana na utii kwa mapenzi ya Mungu yaliyofunuliwa katika Torati.

Unafikiri ni kwa nini Yoshua alichukua msimamo mkali hivyo kuhusu uhusiano wa Israeli na mataifa jirani (Yos. 23:6–8, 12, 13)?

Hatari iliyoikabili Israeli si tisho la uadui wa mataifa yaliyosalia bali hatari ya urafiki wao. Silaha zao zisingeweza kuashiria changamoto yoyote kwa Israeli; hata hivyo, itikadi na maadili yao (au maadili yanayopingana) yangeweza kuwa na madhara zaidi kuliko nguvu yoyote ya kijeshi. Yoshua anaelekeza fikra za viongozi kwenye ukweli muhimu kwamba mgogoro ambao wamehusika nao, kwanza kabisa ni wa kiroho. Kwa hivyo, inapaswa Israeli idumishe utambulisho wake wa kipekee.

Katazo la kutaja jina la mungu, kuapa kwa hilo, na kulitumikia au kulisujudia linahusiana na ibada ya sanamu. Katika Mashariki ya Karibu ya kale, jina la mungu liliwakilisha kuwepo kwake na nguvu zake. Kuomba au kutaja majina ya miungu ya kigeni katika salamu za kila siku au shughuli za biashara kulimaanisha kutambua mamlaka yao na hilo likasaidia kuwaongoza Waisraeli kutafuta mamlaka yao wakati wa uhitaji (*linganisha na Amu. 2:1–3, 11–13*).

Hatari ya kuoana na Wakanaani waliobaki ilihusisha mwelekeo wa kupoteza usafi wa kiroho wa Israeli. Kusudi la mawaidha ya Yoshua si kukuza usafi wa rangi au kabila, bali ni kuepuka ibada ya sanamu, ambayo inaweza kusababisha anguko la kiroho la Israeli. Kisa cha Sulemani ni mfano wa kushangaza wa matokeo ya kusikitisha ya kiroho ya kuoana na mataifa mengine (*1 Wafalme 3:1, 1 Wafalme 11:1–8*); katika Agano Jipya, Wakristo wanaonywa waziwazi dhidi ya kutafuta uhusiano wa ndoa na wasioamini (*2 Kor. 6:14*), ingawa, katika suala la ndoa zilizokuwepo, Paulo hawashauri talaka kutoka kwa mwenzi asiyeamini bali anawataka waishi maisha ya Kikristo ya kielelezo kwa matumaini ya kumleta mwenzi huyo kwa Bwana (*1 Kor. 7:12–16*).

Onyo la Yoshua dhidi ya ushirika wenye madhara bila shaka linaongoza kwenye swali la uhusiano wa Mkristo na “ulimwengu.” Je, tunawezaje kupata uhusiano wenye ulinganifu sahihi na jamii inayotuzunguka?

Hasira ya Bwana

Je tunapaswa kufasiri vipi maelezo ya ghadhabu ya Mungu na haki ya kulipiza kisasi katika Yoshua (Yos. 23:15, 16) na mahali pengine katika Maandiko? (Ona pia Hes. 11:33; 2 Nya. 36:16; Ufu. 14:10, 19; Ufu. 15:1.)

Tayari Israeli walikuwa wamepitia hasira ya Bwana wakati wa kutanga jangwani (Hes. 11:33, Hes. 12:9), na vilevile katika Nchi ya Ahadi (Yos. 7:1), na walikuwa wanafahamu kikamilifu matokeo ya kuchokoza hasira ya Yehova kwa kuvunja agano waziwazi. Aya hizi zinawakilisha kilele cha uzito wa kauli ya Yoshua. Inashangaza kusikia kwamba Bwana ataangamiza Israeli, neno hilo kama lililotumiwa hapo awali likimaanisha kuangamizwa kwa Wakanaani. Kama vile ahadi za Bwana zilivyokuwa zimetimizwa kwa uaminifu kuhusu baraka za Israeli, laana za agano (*Mambo ya Walawi 26, Kumbukumbu la Torati 28*) pia zilikuwa zitimie ikiwa Waisraeli wangelikataa agano. Kwa kuzingatia kunyang'anywa na kuangamizwa kwa Wakanaani, aya hizi zinadhihirisha tena kwamba Yehova ndiye mwamuzi wa dunia yote. Anatangaza vita dhidi ya dhambi, bila kujali pale ilipo. Israeli haikutakaswa, na haikupata sifa maalum, kwa kushiriki katika vita takatifu vilevile kama mataifa ya kipagani yalivyofanya baadaye yalipofanyika kuwa njia ya hukumu ya Yehova dhidi ya taifa teule.

Ilikuwa ndani ya uwezo wa Israeli kuchagua kufanya uhakika wa utukufu wa wakati uliopita kuwa msingi wa kukabiliana na wakati ujao.

Kwa mtupo wa jicho, mafundisho ya kibiblia juu ya hasira ya Mungu yanaonekana kutopatana na uthibitisho kwamba Mungu ni upendo (*Yohana 3:16, 1 Yohana 4:8*). Hata hivyo, ni kwa kuzingatia ghadhabu ya Mungu ambapo fundisho la kibiblia la upendo wa Mungu linakuwa muhimu zaidi. Kwanza, Biblia inamwonesha Mungu kuwa mwenye upendo, mwenye subira, mvumilivu na aliye tayari kusamehe (*Kut. 34:6, Mika 7:18*). Hata hivyo, katika mazingira ya ulimwengu ulioathiriwa na dhambi, ghadhabu ya Bwana ni mtazamo wa utakatifu Wake na haki inapokabiliana na dhambi na uovu. Ghadhabu Yake kamwe si ya kimhemko, ya kulipiza kisasi, ya mwitiko usiotabirika uliozidi kiasi. Agano Jipya linafundisha kwamba Kristo alifanyika dhambi kwa ajili yetu (*2 Kor. 5:21*), na, kwa kifo Chake, tumepatanishwa na Mungu (*Rum. 5:10*). Yeyote anayemwamini Yeye hatalazimika kukabiliana na ghadhabu ya Mungu (*Yohana 3:36; Efe. 2:3; 1 Thes. 1:10*). Dhana ya ghadhabu ya Mungu inamtambulisha Mungu kama hakimu mwadilifu wa ulimwengu na ambaye anashikilia njia ya haki (*Zab. 7:11, Zab. 50:6, 2 Tim. 4:8*).

Mng'ang'anie Mungu

Njia pekee ambayo Israeli wataweza kuepuka jaribu la kuabudu sanamu na ghadhabu ya Mungu si kwa kukumbuka mara kwa mara "makatazo" yaliyo kwenye agano, bali kwa kukuza uaminifu na utii thabiti kwa Bwana. Kitenzi hicho hicho, "kushikamana, kuambatana" na Bwana (*taz. Kum. 4:4*), pia kinatumika kuelezea agano la ndoa ambalo lilikusudiwa kati ya mke na mume (*Mwa. 2:24*) au uaminifu wa Ruthu kwa Naomi (*Ruthu 1:14*). Ni muhimu kutambua kwamba, kulingana na tathmini ya Yohua, uaminifu huo umewatambulisha Israeli kuwa taifa "hata hivi leo." Jambo la kusikitisha ni hili, dai hilo hilo halitakuwa kweli kwa vipindi vya baadaye vya historia ya Israeli, kama vile kitabu cha Waamuzi kinavyoonesha kwa namna inayohuzunisha (*Amu. 2:2, 7, 11; Amu. 3:7, 12; Amu. 4:1, n.k.*)

Yohua anawasihi Waisraeli wampende Bwana Mungu wao (*Yos. 23:11; linganisha na Kum. 6:5*). Upendo hauwezi kulazimishwa; vinginevyo, utakoma kuwa vile ulivyo kimsingi. Licha ya hivyo ni kwa maana gani upendo unaweza kuamriwa?

Kwa Israeli kuendelea kupata baraka za agano, iliwapasa wabaki kuwa waaminifu kwa Mungu. Kiebrania kinasisitiza sana: "Jihadharini kwa ajili ya nafsi zenu." Neno 'ahaba, "upendo," laweza kurejelea aina mbalimbali za shauku za kibinadamu, likihusisha uhusiano wa kirafiki, urafiki wa kingono, wororo wa uzazi, upendo wa kimahaba, na uaminifu- kwa Mungu. Ikiwa tunaelewa upendo kwa Mungu kama kujitolea kwa kukusudia na kujitoa kikamilifu Kwake, kunaweza kuagizwa bila kukiuka kanuni yake ya asili (*linganisha na Yohana 13:34*). Siku zote Mungu alikusudia kwamba utii kwa amri Zake utoke kwenye uhusiano wa binafsi na Yeye (*Kut. 19:4* ["*nikawaleta ninyi kwangu mimi*"], *Kum. 6:5, linganisha na Mt. 22:37*) kulingana na kile ambacho amewafanyia katika rehema na upendo Wake mkuu.

Amri ya kumpenda Mungu pia inaonesha asili ya upendo wa kimungu inayoheshimiana, lakini si ya ulinganifu. Mungu anatamani kuingia katika uhusiano wa karibu, wa kibinafsi na kila mtu anayekubaliana na upendo Wake. Kwa hiyo, upendo Wake wa ulimwengu wote kwa wote unaunda mfumo wa udhihirisho wa upendo wetu wa hiari, wa pande zote.

Yesu alitoa amri mpya kwa wanafunzi Wake. Ni katika maana gani amri hii ilikuwa mpya na ya zamani kwa wakati mmoja? Soma *Yohana 13:34, Yohana 15:17, na 1 Yohana 3:11; linganisha na Law. 19:18.*

Jifunze Zaidi: Soma Ellen G. White, "Maneno ya Mwisho ya Yoshua," uk. 166, 167, kwenye *Wazee na Manabii, sehemu ya 2*.

"Shetani anawadanganya wengi kwa nadharia zinazoonekana kuwa ni kweli kwamba upendo wa Mungu kwa watu Wake ni mkubwa mno kiasi kwamba atasamehe dhambi zilizo ndani yao; anawasilisha kwamba wakati ambapo vitisho vya neno la Mungu vinatakiwa kutekeleza kusudi fulani katika serikali Yake ya kimaadili, kamwe havitakiwi kutimizwa kwa namna halisi ya maana ya maneno hayo. Lakini katika kushughulika Kwake kote na viumbe Wake Mungu anadumisha kanuni za haki kwa kuidhihirisha dhambi katika tabia yake halisi-kwa kuonesha kuwa matokeo yake ya hakika ni huzuni kuu na mauti. Msamaha wa dhambi usio na masharti kamwe haujawahi kuwapo, na kamwe hautakuwapo. Msamaha kama huo ungelionesha kuachwa kwa kanuni za haki, ambazo ndizo msingi hasa wa serikali ya Mungu. Ungeujaza ule ulimwengu usioanguka kwa mshangao. Mungu kwa uaminifu ameonesha matokeo ya dhambi, na iwapo maonyo haya yasingekuwa ya kweli, tungewezaje kuwa na hakika kwamba ahadi Zake zingeweza kutimizwa? Kile kinachoitwa wema ambacho kinaweka kando haki si wema bali ni udhaifu.

"Mungu ni mpaji wa uzima. Tangu mwanzo sheria Zake zote zilipangwa kwa ajili ya uzima. Lakini dhambi ilivamia juu ya utaratibu ambao Mungu aliouweka, na mfarakano ukafuata. Maadam dhambi inadumu kuwepo, mateso, mauti haviwezi kuepukika. Ni kwa sababu pekee kwamba Mkombozi amechukua laana ya dhambi kwa niaba yetu ndiyo maana mwanadamu anaweza kutumaini kuokoka, katika nafsi yake mwenyewe, kutoka katika matokeo yake ya kuogofya." - Ellen G. White, *Wazee na Manabii, sehemu ya 2*, uk. 166, 167.

Maswali ya Kujadili:

- 1 Pitia tena ushahidi wa uaminifu wa Mungu katika maisha yako. Unaona lipi hasa? Wakati huo huo, mwitiko wako ukoje wakati mambo yakiwa hayajaenda kama ulivyotarajia au kuombea, au wakati ahadi zinazodaiwa zinapofikiwa kimya kimya?
- 2 Jadili fundisho la kibiblia kuhusu hasira ya Mungu. Je, unawezaje kuwasilisha ghadhabu ya Bwana kama sehemu ya habari njema?
- 3 Ni kanuni gani unaweza kupata kutoka kwenye somo la juma hili kuhusu ushirika na wasioamini? Tunawezaje kuwa na ulinganifu na mipaka iliyo wazi katika suala la kanuni na mazoea yetu huku tukichanganyika na watu kuwahudumia na kujali ustawi wao?
- 4 Je, ni vipi baadhi ya vikwazo vinavyokuzuia kumng'ang'ania Bwana kwa moyo wako wote?